

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRYS: In het condaar... Driemaal in de week, Dingsdag, Donderdag en (Zaterdag) 15 cents de week. Advertentien... 35 cents de week.

Grondwetsherziening.

Tien wij onlangs het door Mr. C. T. uitgegeven werkje omtrent de grondwets herziening bestredend, voor zoo ver betref het door hem aangewezen middel om dezelve en eene verandering van bestaande te verkrijgen, lieten wij al het hartstogtelijke dat in dit geschrift voorkwam, ter zijde, en alleen het hoofddoel van hetzelfde in aanmerking nemen en ter toets te brengen. Wij vermaanden zulks verschuldigd te zijn aan de achtbaarheid der drukkers, aan den verbod voor de welgevende macht en vooral aan het hoog belang van het onderwerp zelf. Zoo immer dan moet naar ons meenen, in deze aangelegenheid bedachtzaamheid, ernst en vermindering van al wat naar partij-zucht, zweeft, voorzien. De zaak behoort alleen aan het algemeen belang getoets te worden, en hetgeen een elk naar zijne opinie als voordragt, moet door kalme redeneringen worden gerugstond.

Tien wij dezer dagen een tegenschrift aangekondigd tegen op het werkje van Mr. C. T., door den tegenschrijver vanplaat genoemd, namen wij het dadelijk in handen, zoowel om met de opinie van den heer L. bekend te worden gemaakt, als om te zien, in hoever ons gevoelen met het zijne overeenkwam. Wij dachten daarin eene ernstige wederlegging te vinden van het door Mr. C. T. vooruit gezette, eene gegronde redenering ten betooget dat de grondwets herziening niet noodzakelijk, noch doelmatig is, en dat daartoe de tijd nog niet is gekomen, maar hoe vonden wij ons in onze verwachting bedrogen. Wij ontmoeten niets anders dan eene opeenstapeling van spottelinge, scheldwoorden, hatelijke personaliteiten, welke wel eene verregaande partijzucht verraden, maar niet den stemmel dragen van de zucht om door de wrijving van voor en tegen ingebrachte redeneringen de waarheid te ontdekken, en diegenen, die over het lot eener grondwets herziening beslissen moeten, zoogenaamt voor te lichten dat hun te vallen besluit, waarvan zoo veel afhangt, wezenlijk het recht begrepen belang der algemeene welvaart gegrond zij. Met moeite hebben wij de lezing van dat prul-schrift ten einde gebracht, en toen wij het doorgelezen hadden, waren wij verbaasd, maar niet overtuigd.

Al de argumenten, (zoogenaamde) door L. aangehaald, kunnen met dezelfde kracht in eenen tegenovergestelden zin worden teruggesloten. Reeds in den aanvang verzoekt hij Mr. C. T. e. s. alle moete aangewend te hebben om petitiën getoekend te krijgen. Wat bewijst dit? Volstrekt niets. Waarom zou men daartoe geene moeite mogen aanwenden? Behoort er dan onvoorwaardelijke grondige kennis van staatkunde en staatsrechtshoudkunde, en eene petitiën te mogen teekenen? Ware dit zoo, dan zou niet meer eene petitiën tot stand komen. Of hebben de handlagers, de nijvere klasse, de middenstand, geen recht om petitiën in te dienen,

omdat zij geene grondige kennis hebben van staatkunde? Dit ware ongetuimd. Indien dan zij, die petitiën gemaakt hebben, zoo wel van de behoeften als stoffelijke behoeften van ons land, kennis min kundige handgenooten de behoofte, welke die belangen mede brengen, kenbaar maken en deze daarvan overtuigd worden, hebben zij het volste recht, om niet de bedoelde petitiën hunnen naam te plaatsen. Bittendien moeten hier nog opzagen de belangen, door gezagvoerende en afbedrukkende personen in het werk gesteld, om het petitiënereu tegen te gaan, waarvan reeds voorbeelden (men denke aan Woerden) bekend zijn, en het lot in aanmerking genomen worden, hoeveel menschen door hun eigen belang gedwongen worden, hunne handteekening, die zij als individuen zoo gaarne zouden leeten, terug te houden.

Even zoo is het gelegent met het door L. in voordring vooruitgezet verzoekt, dat Mr. C. T. op de zijnen alleen daarom overal, om anderen uit het gezag te dringen, en het zelve aan te komen, met even veel grond kan men L. (want wie is L?) te genvertoeren; dat hij alleen daarom overal, om niet uit het gezag gedrongen te worden. Men dieb utelike naar staatkunde op hoe wreakek geene in geestel heeft. Neen, niet door hatelijke petitiën, maar door de waarheid aan den dag te brengen, wezenlijk met de vaderlands bevoordere, die in deze zaak, als de onderhavige, deel wil nemen, moet afzijn van heerschezucht, van laken naar gezag, van slaafsche onderwerping aan het bestuude, en den uitbundige bewondering van het hieuwe. Dat L. die hoedanigheden in zich vereenigt, het wijfelen wij zeer en, hij moge het ons niet ten kwade duiden, ea het lezen van zijn tegenschrift, dat in den hoogsten graad den naam van pamphlet verdient, valt het ons hard geeloof te hechten aan de verklaring waarmede hij, datrent zijn eigen persoon, zijn geschrift eindigt (en zal hij ons veroorloven aan de waarheid en oprechtheid der verklaring te twijfelen, wijl zij geheel tegengepreken wordt door den vorm zoo wel als den inhoud van zijn tegenschrift.)

Diep zouden wij het betreuen, indien de gewichtige aangelegenheid, waarvan thans sprake is, weder aanleiding zou geven tot eene schandelijke broodschrjverij en eene onedele speculatie op de publieke opinie. Reeds meermalen hebben wij die verschijnselen gezien en betreurd. Zoo ging het in 1820, zoo later, toen er sprake was van een conoordat met Rome, zoo, toen koning Willem I afstand van den troon deed; zoo, toen voor de vrijheit van onderwijs een dageraad, welke echter helaas! niet door eenen gewenschten dag opgevolgd werd; opzig; zoo, toen in een naburig land eene godvruchtige plegtigheid duizenden van pelgrims lokte; zoo, toen in datzelfde land een afvallig en meinedig priester, onrust en tweedragt zocht te strooijen; zoo, toen onze hoofdstad de vijf honderdjarige herinnering van eene lofter godsdienstige gebeurtenis vierde; zoo

dreigt, het weder te gaan, bij gelegenheid der grondwets herziening; maar hier is het van eenen nog belangrijker aard, daar ook het is gekon, zins slechts ondergeschikte belang, dat met de belangen individuen (hoe onverdiend en onregtvaardig dan ook), aangerand, en die aanranding stond wel voorzeker in een onmiddellijk verband met het algemeene welzijn; maar hier geldt het den hartader van ons bestaan, de gewichtigste aangelegenheid van een geheel volk, eener gansche natie; daarom kan het niet genoeg betreurd, niet genoeg verfoeid worden, indien daaromtrent weder diezelfde verschijnselen moesten plaats hebben, indien de gewichtigste, belangen van al de Nederlanders tot speulbal moesten gebezigd worden door broodschrjverij en speculatie-geest.

Aan het publiek, aan ons Nederlanders, staat het dit te voorkomen; door namelijk ons niet al die producten eener speculerende drukkers in de handen te laten stoppen. Zoo slechts een of twee dusdanige pamphletten zonder kopers blijven, zal het een derde zoo ligt niet meer wagen.

Zij inniddels, die door hinnen studie, hunne bekwaamheid en hun karakter zich in staat gevoelen de publieke opinie omtrent de onderhavige kwestie voor te lichten, zij vatten onbeschoord de pen op, om het zoo voor als leven, door de drukkers openbaar te maken. Van dezulken verzochten wij bezadigde redenering, goede trouw, zucht tot het zegeieren van waarheit, recht en verbaart aanbrengeude maatregelen. Maar dezulken werken niet in dwister; zij komen ruitelrijk en openlijk met hunnen naam voor den dag, belijden openlijk hunne opinie. En waarom zouden zij dit niet? Indien zij, de vereischte hoedanigheden in zich vereenigen, zal hun werk hun niets dan eerdopen inoogsten. Men zal hun dank weten voor hunne ijverige pogingen, en zelfs zij onder hunne lezers, die niet hun gevoelen niet instemmen, zullen hun de welverdiende hulde voor hunne pogingen tot het algemeene welzijn niet onthouden. En op die wijze zal tevens de schrijfmans van anderen, die alleen uit speculatie schrijven en zich overigens weinig oyer het lot van het vaderland bekreunen, in eens geschrift worden.

ITALIE.

Dit Rome wordt onder dato 3 mei geschreven: Z. H. heeft zijne exc. mgr. Pietro Marini, tot dus verre directeur-generaal van politie, tot gouverneur van Rome benoemd.

Op Himpeljaarsdag heeft de Paus zich begeven naar de basiliek van Lateranen en aldaar de solemnele doorden bisschop van Palestina opgedragen mis, hie woond. Na het evangelie beklon een derkwakekogen van het collegie van Capriana den kanselier diel eene op de plegtigheid van dandag toepasselke Latijnsche redevoering. Al de kardinalen, de aartsbischoppen en bisschoppen, de gouverneur van Rome en het geheel Pausselijk hof was bij die verheven godsdienst oefening tegenwoordig. Na de mis werd de Opper-herder, na de oerblijfselen van de H. apostelen Petrus en Paulus vereerd te beh-

ben, gedragen naar de groote galerij van de basiliek en gaf van daar aan het volk den apostolischen zegen met vollen aflat.

RUSSIE.

Men schrijft uit Constantinopel:

De onlangs uit de Caucasische provincie verdreven Catholijke zendingen zien dagelijks van de Turksche regering de vergunning te moeten om zich te Trebisonde te mogen vestigen en in de omstreken missiën op te rigten. De Porte schijnt hen als nuttige bondgenooten tegen eenen gemeenschappelijken vijand te beschouwen. Zij zou hun echter, tegen den verklarnden weerzin van haren magtigen nabuur, geene bescherming en schuilplaats durven verleenen, indien zij niet hoopte ondersteuning te vinden bij Frankrijk, hetwelk zoo veel belang heeft om zijn oud beschermheerschap over de in het Oosten verspreide Catholijke kerken niet af te staan. Tot nu toe ziet men niet dat de Engelsche diplomatie gezind is, om, in die kiesche zaak, de vervolgieke maatregelen van Rusland te begunstigen.

AMERIKA.

Eene hevige aardbeving heeft den 7 april de stad Mexiko bezocht. De schokken begonnen ten 3 ure 52 minuten en hielden bijna 2 minuten aan. Eenigen derzelve waren vreeslijk. De stad was aan ontsteltenis en schrik ten prooi. Een aantal huizen zijn geheel of gedeeltelijk ingestort. Het hospitaal van San Lorenzo ligt geheel in den grond, alsook de prachtige kapel van St. Theresia, een der kostbaarste gedenkteekenen van Mexiko. Er is bijna geen huis, geen gebouw, of het draagt sporen van de vernielende kracht des geesels. Het dagblad *Vera Cruzano*, hetwelk bovenstaande bijzonderheden mededeelt, zegt niet hoeveel slagtoffers bij die ramp zijn omgekomen, doch het is te vreezen dat het getal dooden en gekwetsten aanzienlijk zal zijn; den 7 's avonds had men reeds 17 lijken onder de puinhoopen opgehaald.

— De stoomboot *Caledonia*, den 13 dezer te Liverpool aangekomen, heeft berigten aangebragt uit New-York tot den 30 april.

Bij het vertrek der *Caledonia* hielden de buitenlandsche betrekkingen der Vereenigde Staten bijna uitsluitend de aandacht van de drukpers en van het publiek bezig. Eenige dagbladen, zooals de *Globe* van Washington en de *New-York Herald*, bleven bij voortdoring eene dreigende taal tegen Engeland voeren; doch in het algemeen schijnt de beslissende toon der in het Engelsch parlement door de heeren Peel, Russell en den graaf van Aberdeen gehouden redevoeringen, de vurigste drijvers tot vijandigheden jegens Groot-Brittannie tot nadenken gebragt te hebben. De regering zelve schijnt geneigd om op nieuw den weg der onderhandelingen in te slaan, teneinde in dit eindeloos geschil van den Oregon tot eene afdoende schikking te geraken.

Mexiko heeft aan de Vereenigde Staten den oorlog nog niet verklaard, doch het officieel dagblad *el Diario del Gobierno* zegt bekend te zijn niet eenige door het gouvernement genomen maatregelen, welke het nog niet openbaren kan, maar wier spoedige en gunstige uitslag weldra de ongeduldige nieuw-gierigheid der bevolking zal bevredigen.

De Mexikaansche bladen sporen de regering met nadruk aan, om in haar verzet tegen de inlijving van Texas in het Amerikaansch-Statens verbond te volharden.

— De berigten uit Port-au-Prince, tot den 14 april, deelen mede, dat Herard, de gewezen president der republiek van Haiti, in het zuiden van het eiland gezien was geworden en dat hij eene der langs de kust liggende kanonneer-boorden aangetast had. De regering was op hare hoede en had maatregelen genomen om zich tegen de ontchepping van den ex-president en zijne volgelingen te verzetten.

DUITSCHLAND.

Men leest in eenen brief uit Weenen gedagteerd 9 mei.

Op den 2 dezer heeft vóór eenige dagen het hertogdom Duitsehe in het zuiden een groot ongeluk plaats gehad. Een karavaan van 112 personen, grootendeels Slowaken uit Boven-Hongarije, op den terugkeer, van eenen vromen togt naar het beroemd heilvaans-oord Maria-Tafel in den Donau, wilde ongelukkig bij eerstgemelde plaats aanleggen, om eenige personen uit hun midden aan land te zetten, toen het waarschijnlijk wraak schip bij het wenden tegen eenen paal stiet, en oogenblikkelijk verbrijzeld werd. Gelukkigwijze waren op den oever verscheidene personen getuigen van dit ontzettend voorval, en terstond wendten deze de ijverigste pogingen aan om de verongelukten te redden. Door hunne zelfopofferende inspanningen gelukte het 54 personen, mannen vrouwen en kinderen aan eenen gewissem dood te onttrekken, 58 personen die ongetuifeld in de golven zijn omgekomen, worden vermist.

ENGLAND.

De lord-mayor van Dublin is te Londen aangekomen om aan de koningin van Engeland te vragen of zij het voornemen had eens reis naar Ierland te doen. De minister van binnen zaken heeft geantwoord, dat de koningin dienaangaande eerstdaags haar besluit zou kenbaar maken.

— In de vergadering van het *reueal* genootschap, welke den 12 dezer te Dublin gehouden is, heeft de heer O'Connell verklaard, dat hij niet zal gehoorzamen aan de sommatie des *speakers*, die al de leden zal gelasten, zal zich naar hunnen post te begeven, alvorens de wettigheid van den maatregel zal uitgemaakt en erkend zijn.

— Het parlement zal tegen het midden van juli verdragd worden, en oogenblikkelijk na die vergadering, zegt het dagblad *de Britanica*, hetwelk berigt goed onderrigt te zijn, zullen de koningin en prins Albert naar Brussel vertrekken, om haanen oom, den koning der Belgen een bezoek te geven; voo daar begeeft het koninklijk paar zich naar Duitschland. Wat aangaat den voorgenomen uitstap naar Frankrijk, deze zal eerst in het begin van den herfst plaats hebben.

— Het getal der stoombooten, welke op zaterdag den Theems hebben bezaren, wordt op ongeveer hondert, en dat der personen, welke zich daarvan bedienen hebben, op tusschen de veertig en vijftigduizend geschat.

— Men berekent dat, in den loop van het vorig jaar voor eene waarde van ruim honderdduizend ponden, sterling, aan fena, voo van de Kaap de Goede Hoop in Engeland is aangevoerd.

— Er is sprake om aanscheids-treinen op onderscheidene plaatsen spoortwegen te regelen. De reeds op den Great-western railway en op dien van Londen naar Liverpool daargestelde hebben gunstige uitkomsten opgeleverd. Men hoopt er in te zullen slagen den afstand tusschen beide steden in 4 1/2 uur af te leggen. Deze afstand bedraagt 200 Engelse mijlen.

— De *Bury-Post* sprak dezer dagen van een honderdjarige paar, hetwelk te Reddowson op het eiland Ely woonde; de man was 107, de vrouw 105 jaren oud. Dit dagblad deelt thans mede, dat de beide echtelieden, jongstleden vrijdag bijna gelijktijdig, na eene kortstondige ziekte, gestorven zijn. Zij lieten eene 84jarige dochter na.

SPANJE.

Ren. berigt uit Madrid van 17 mei bevestigt het volgende:

De compagnie hellenardiera, welke de persoonlijke lijfwacht der koningin uitmaakt, moet den 17 mei naar Barcelona vertrekken. Men kondigt

aan, dat het vertrek der koningin den 25 dezer maand of in de eerste dagen van juni zal plaats hebben. Vóór dien tijd kunnen de oortes hunne werkzaamheden hebben afgevoerd, weshalve men rekent dat zijne zitting, en de con-stitutie van het kabinet, welke wijziging het tegenwoordig kabinet zooveel haast heeft gemaakt, althans in dit jaar, nog niet in werking gebragt zal worden. — Bij gemis van bepaalde berigten uit Rome welke echter eerstdaags te gemoet gezien worden, zijn op dit oogenblik allerlei tegenstrijdige geruchten in omloop.

Onderscheidene dagbladen verklaren niettemin dat het concordaat te Madrid ontvangen is.

— Te Madrid is een nieuw dagblad verschenen, onder den titel van: *El Barro*, periodico bestial, redactado por una sociedad de asnos (*de Ezet*, beestelijk dagblad, geredigeerd door een gezelschap Ezels).

FRANKRIJK.

De koningin Maria Christina van Spanje behoudt nog altijd te Parijs haar prachtig hôtel, *rue de Jourselles*, en men gelooft dat zij daar in den loop van den zomer een paar weken zal komen doorbrengen.

— Mgr Odin, bisschop van Texas, heeft den 13 dezer in het gesticht *Saint-Jean de Dieu*, te Parijs, het H. Vormsel toegediend aan den tachtigjarigen rabbijn, over wiens bekering tot den schoot der Catholijke Kerk wij dezer dagen anderszins onderhouden hebben.

— De graaf Bresson, gezant van Frankrijk te Madrid, wordt eerstdaags te Parijs verwacht.

— De commissie belast met het onderzoek van het budget, heeft den 15 dezer den minister van oorlog bij zich ontboden en van hem opheldering verzocht betrekkelijk de voorgenomen expeditie in Kabylie. De minister heeft verklaard dat die expeditie bepaaldelijk was opgegeven.

— Men meent te Parijs dat de heer Guizot zich moet haasten met het weder aanvaarden zijner portefeuille, zoo hij niet geheel wil verliezen, daar zijne getrouwste aanhangers en de gedeputeerden der behoudende partij, die alles opgeofferd hebben om hem in het bewind te laten, er ernstig aan denken het kabinet door een ander te doen vervangen. Te vergeefs doen eenige bijzondere vrienden van den minister door de dagbladen bekend maken, dat zijne gezondheid volkomen hersteld is en dat hij stellig voornemens is bij de beradslagingen over het budget van buitenlandsche zaken tegenwoordig te zijn; des niettegenstaande zal zijne kortstondige afwezigheid hem groot nadeel berekkend hebben, daar velen meenen dat men hem wel zou kunnen ontberen. Daarenboven heeft de heer Thiers, zijn mededinger, door van de kamer der gedeputeerden de aanneming te erlangen van een wet omtrent de wapenrug der vestingwerken van Parijs, vele hinderpalen uit den weg geruimd, welke zijn terugkeer in het ministerie moeijelijk, zoo niet onmogelijk scheenen te maken. In wet onderrigte kringen noemt men de heeren Molé, Thiers en Bugeaud als leden van het nieuw kabinet.

— Op het dezer dagen te Parijs geopend algemeen congres voor den landbouw van zesentwintig departementen door 430 afgevaardigden tegenwoordig, allen behorende tot de groote grondbezitters van Frankrijk.

De belangrijkste vraagstukken voo den landbouw zullen in die vergadering door de bevoegde mannen en afgescheiden aan de staatkundige partij-schappen behandeld worden.

— Een brief van Tunis van den 11 bevestigt het aanstaand vertrek van den generaal Delarue naar Tanger. De stoom-korvet *Leveneur* heeft last bekomen om zich ter beschikking van den generaal diplomaat gereed te houden.

— Dit Algiers schrijft men van den 6 mei. Het stoomschip *Etna* dat heden naar het westen

ten met het anker geligt.

« Het verhaast vertrek van de *Etna* heeft aanleiding gegeven tot allerlei geruchten. Wat schijnt zeker te zijn, dat de berggen der Ouarsenerris in volslagen opstand verkeerden. Onderscheidene opperhoofden, door de Fransche overheid benoemd, zouden zelfs, zoo men zegt, zijn omgebracht worden. Wij vernemen thans bovendien dat den 28 april eene bijeenkomst van bijna 2000 Arabische ruiters voor het kamp van Orleansville heeft plaats gehad, doch een nuzal van het garnizoen, door het geschut ondersteund, heeft dezelven spoedig uiteengejaagd.

Den 30 april had een ernstiger gevecht plaats gevonden in het gezigt van Orleansville, tusschen een zwaar detachement onzen troepen en de Arabieren, die in groot getal waren opgekomen. De vijand heeft niet lang stand gehouden. Het detachement heeft 150 stuks vee op den vijand prijsgemaakt.

In dit gevecht, hetwelk de Arabieren 20 dooden heeft gekost, hebben wij slechts twee dooden en zes gekwetsten verloren.

Gisteren, zonden alle troepen, welke de expeditionaire colonne moesten uitmaken, te Millanah bijeenkomen. De maarschalk, die morgen den 7, van daar vertrekt, zal binnen twee dagen op het toneel des oorlogs zijn aangekomen.

Een autographische brief van den prins van Pologne, eestlen minister van Karel X, aan de koningin van Madagascari, is dezer dagen terug gevonden. Uit dien brief blijkt, dat Frankrijk steeds getrouwe heeft naar het bezit van genoemd eiland, als tegenwigt van de koloniale magt van Engeland in het Oosten. In dezen brief wordt van wege Karel X, aan de koningin een aanzienlijke voorraad van wapenen en munition beloofd, benevens eene zeker som gelds en Fransche officieren om hare troepen in de krijgskunst te oefenen, onder beding dat zij de baai van St. Augustijn, op de Zuid-Westkust van het eiland, benevens Diego, Sarmiento, twee of drie andere havens, aan het Fransch gouvernement afstaan.

Het dezer dagen door den ingenieur Carella aan den minister van buitenlandsche zaken aangeboden rapport, bevat nauwkeurige inlichtingen omtrent de landengte van Panama, welke hij in latere tijde onderzoeken voor het vraagstuk der doorgang.

Wij laten de hoofdlijnen van het rapport volgen: De lengte van de Cordilleras gaat op de landengte van 20 kilometers, zoodat de verschillende bergketenen worden gevormd van hoogstens 120 kilometers; onze gewone kanaal door de rivier zou 100 kilometers langten.

De *Rio Chagres* zou het kanaal van water kunnen voorzien; daartoe ware echter een onderaardsche gang van 5350 metres lengte noodig met eene lengte van 30 metres boven de oppervlakte van het water, en van 37 metres van af de bedding van het kanaal. Bij gebrek aan dien gang zou men eene doorgang moeten maken met 84 metres met zes sluisen. De doorgang zou van 20 kilometers zijn.

Aan het einde van het kanaal, naar de zijde van Europa, zou men zich moeten bedienen van de rivier Chagres, men zou van die zijde in de nabij Chagres gelegen baai van Limon uitkomen. Aan de andere zijde zou het onmogelijk wezen om tot Panama te gaaken. De heer Carella heeft op 18 kilometers ten westen van Panama, te Vaca de Monte, eene niet ruime maar veilige ligplaats gevonden, waarheen men gemakkelijk het zuidelijk einde van het kanaal van kunnen leiden. De afstand tusschen beide zeeën zou zijn 70 kilometers. De aankoop zou den 130 miljoen beluopen, en de heer Carella begroot, dat met eenen tol van 10 frs. per ton, het kanaal, na aftrek van alle kosten van onderhoud, een intrest van 5 pCt. zal opbrengen.

BOSCH, 19 mei. Volgens de in de *Staats Courant* van 16 dezer door den inspecteur van de geneeskundige dienst der landmacht gedane oproeping, is er gelegenheid voor Nederlandsche apothekers, om onder de daarbij gestelde voorwaarden als apotheker der 3de klasse in de gachthuisen of hospitalen hier te lande te worden aangesteld.

In de nabijheid der gemeente Oosterbeers, schijnt eene verbodelijke misdaad gepleegd te zijn. Een 24jarig meisje, Maria van Gehuzien, in die gemeente te huis behoorende, is zaterdag namiddag, omstreeks 7 ure, vermoord en van al hare klederen beroofd, op den weg gevonden. Verdere bijzonderheden zijn tot heden niet bekend.

De regtelijke autoriteiten hebben zich overwijd naar de plaats van het feit begaven ten einde onderzoek te doen.

Den 14 dezer is te Maastricht overleden de staatsraad mr. Hendrik baron Cellot d'Ecury van Beinsoord, oud lid van de tweede kamer der staten-generaal.

Op woensdag den 28 dezer zal aan het lokaal van het gouvernement te Maastricht, worden aanbesteed de uitvoering der vereischte werken, met de leverantie der daartoe benodigde materialen, voor den aanleg des grooten wegs der 1ste klasse van Maastricht naar Nijmegen, gedeelte begrepen tusschen Venlo en de grenzen der provincie Gelderland, en zulks in drie perceelen, en daarna in massa, hebbende het eerste perceel eene lengte van 13,780 el, het tweede perceel 17,774 el en het derde perceel 20,176 el, te zamen 51,730 el.

BEEK EN DONK, 15 mei. Deze dag was voor de leden der handboogschutterij, de *Batavier*, in deze gemeente, bijzonder belangrijk. Nadat in de algemeene vergadering van dat gezelschap, van den 4 mei, met eenparige stemmen tot beschermheer was gekozen de hoogedelgeboren jonkheer J. de Jong van Beek en Donk, heer van Beek en Donk, wonende aldaar, begaf zich op heden, eene daartoe uit hun midden benoemde commissie, ten zijne kasteels, om zijn hoogedelgeb. dat beschermheerschap op te dragen.

Goedgunstig werd dit voorstel aan genomen, hetwelk de leden dezer handboogschutterij, niet weinig vreugde verschaft, en waartoe genoemde jonkheer de Jong van Beek en Donk, op bijna 90 jarigen leeftijd, nog een blij gaf zijner belangstelling in de edele kunst, welke nochtan in dit gewest, tot leere zou algemeene, en aangename uitspanning verstrekt.

UTRECHT, 17 mei. Daar de gestreepte dennenrups zich weder in de bosschen vertoond heeft, wordt als middel ter verdelging opgegeven, de stammen der dennen met eenen zwaven, zwaren houter met een' langen steel, eenige hevige slagen toe te brengen, waardoor de rupsen van den boom vallen, en aldus kunnen opgetraapt en vernield worden. Ook kan men om de stammen eenen ring van teer strijken ter breedte van eene palm, om het weder opkruipen te verhinderen. De rupsen, die zich onder de ringen van teer verzamelen, kunnen tegen den stam ook gemakkelijk gedood worden.

Men kondigt twee openbare verkoopingten van tulphollen te Doornik in België aan, waarvan de laatste alleen 12,000 hollen zal bevatten. Wij twijfelen niet tegenstaande dit getal, of deze verkoop wel zooveel zal opbrengen als die, welke in 1837 te Aikwaas plaats had, waar f 90,000 voor slechts 100 hollen werd besteed. Onder anderen bragt de bul *Admiraal van Balthazars* f 5,200 en *Onder-Koning* f 4,200 op.

LATERE BERISHTEN.

De aanhangers van den gewezen president Herard hebben getracht het eiland St. Domingo in opstand te brengen. Het plan der zamenzweers is echter gelukkiger wijze in tijde ontdekt geworden. Benige hunder zijn gevat en op staanden voet gefacilteerd. De regering heeft 10,000 franes op het hoofd van Herard gezet.

Met de pokkenbont *Charlemagne*, den 10 dezer van Algiers vertrokken, heeft men het berigt ontvangen dat de opstand van Dahara volmaakt gedempt is, en dat het grootste gedeelte der opperhoofden van de Kabylen zich aan den gouverneur generaal onderworpen heeft.

Men verrekort, dat een agent van Abd-el-Kader te Pansje aangekomen is en dat hij reeds onderscheidene malen op het kasteel van Meully ontvangen is geworden. De emir, zegt men, onderhandelt over zijne onderwerping. *(Correspond.)*

De kamer der Fransche afgevaardigden heeft de beradslagingen over den noordelijken spoorweg en zijne vertakkingen nog niet ten einde gebracht. Den 17 had zij geene zitting kunnen houden, uit hoofde zij niet in getal was.

Ingezonden Stukken.

Herpt en Bern., 13 mei. 1845.

Van tijd tot tijd wordt men uitgenoodigd om deel te nemen aan den wedstrijd, die door de Handboog-Schutterijen in dit gewest, op bepaalde tijdstippen gedurende het schoon seizoen gegeven worden; men kent daarbij aan de meest verwijderde, meest in de kunst ervaren opgekomen schutterijen enz. gouden, zilveren en bronzen medailles toe.

Wij huldigen het doel der instellingen en dragen volgaarne bij tot alles wat den nationaal geest mogt kunnen opwekken en de volksaankeningen bevorderlijk zijn, doch vernemen ook met geene mindere belangstelling het doel dat men zich voorstelt, om soortgelijke vereenigingen en dusdanigen wedstrijd tot stand te brengen bij de Harmonie-gezelschappen en muzikale bijeenkomsten; en daar onze provincie in de muzikale wereld gansch niet onbekend is, doet zich het uitzigt ten deze zeer gunstig voor, wanneer men op het oog heeft om de kleine steden en het platte land, dat zoo veel kunstgenot mist, daarin te doen deelen. Daar toch vindt men de ware beoefenaars, geene muzikanten van beroep, noch gesalarieerde toonkunstenaars, maar dilettanten in den rechten zin van het woord; komt en ziet, hier en elders, de zwart naar bevordering van muzikaal vermaak: hoe dat men door eigen beoefening, onderwijs, aanmoediging en ondersteuning die kunst bevordert, zijn talent ontwikkelt, den volkszin opwekt en in zooveel persoonlijk genot deelt.

In die betide voor de toon- en zangkunst en dat genoegen kan zich nog verhoogen door de verbeelding harer edele voorstanders, door muzikale bijeenkomsten, in onderscheidene oorden van het gewest, op bepaalde tijdstippen gedurende de zomermaanden, waarop, naarmate der krachten, de beste volkale en instrumentale muziekstukken naar den muzikalen smaak der beoefenaars zouden kunnen worden uitgevoerd.

Werpt met ons een' blik in het gebied der zang- en toonkunst en overtuigt u, hoe de beoefening der toonkunst onze kennis vermeerderd, hoe zij ons de grondeorzaken leert, waardoor die wonderen ontstaan, welke de toonkunst in de beoefende wereld kan daarstellen; hoe dat hare studie eene ruime uitbreiding aan den kring onzer denkbeelden geeft, hoe zij eene zekere bereidheid aan onze gedachten en eene zekere loofheid aan onze handelingen mededeelt.

Wie nwer heeft zich de uren bekwamd, aan het hooren der muziek toegewijd; wie heeft de oogenblikken voor verloren gerekend, aan hare beoefening besteed.

Dat zij ons gevoel verhoogt, ons tot vroegde en vrolijkheid atemt en onze zinnen verdriift, daarvan was ik heden getuige, bij gelegenheid dat de grondheer dezer heerlijkheid en burgemeester der plaats, de heer van de Borch, van het athen onlangs opgericht Harmonie-gezelschap de *Kendragt*, in den vroegen morgen met zijn genooten en kinderen van zijne woning afgehaald, ten zijnen huize de leden der Harmonie vereenigde, alwaar zij, onder een' guldental, met een wel betoet orkest verscheidene muzikstukken uitvoerden.

Hoe was ik getroffen door den warmen ijver voor de kunst, en hoe werd mijn hart tot verblijden en groetheid opgeleid, toen ik bekend werd met het kort tijdsbestek, hetwelk deze brayp landhuden, als het ware, aan hunnen arbeid hebben overgelaten, met het doel, om hunnen geest en hun hart te veredelen, immers door den aankoop van muzik instrumenten, hebben zij hunne gelden op rente woen te stellen, ten opzichte van hun muzikaal talent, in plaats van die elders doel loos te verteren.

Door hunne loffelijke pogingen dragen zij bij om het aangename met het nuttige te vereenigen in de beperkten kring, waarin hij zich bewegen en bevorderen zeer zeker de goede verstandhouding onderling.

In het is niet alleen te Herpt en Berrv, alwaar de toonkunst hare hooge plaats in de rij der zusterkunsten heeft ingenomen, maar ook op de Haarsteeg, Wijnem, Nieuwkuik, Drusen, Elshout en binnen de stad Heusden, in welke laatste een afdeeling van de zoo loffelijke, van de niet genoeg bekende maatschappij tot bevordering der toonkunst is gevormd, die men elkaar de hand, om het schoone en goede, te bevorderen en behouden ons voor de beoefenaars der toonkunst in Noord-Brabant nader op te wekken, tot die algemeene muzijk-verenigingen, die het Handelsblad in zijn bericht vanlangs op het oog had, men ons dat voornemen uit 's Bosch kennelijk maakte ingeval de redactie van den Noord-Brabander de plaatsing daarvan goedgunstig mogt inwilligen.

Advertentien

Heden overleed tot onze bittere droefheid ons eenig kindje **CORNELIA JUSTINA MARIA** in den ouderdom van ongeveer twee jaren.

Dalft 14 Mei 1845.
F. G. A. VAN DEN BOGAERT.
C. T. VAN DEN BOGAERT.
Geb. VAN HULST
Algemeene kennisgeving.

In eene **Tabaksaffaire** alhier, wordt als **LEERLING** gevraagd eenen fatsoenlijken **JONGELING** van de Roomsche Katholyke Godsdienst, niet onder de 17 Jaar.

Adres aan het Bureau dezer Courant. Brieven Franco, onder Letter L.

Ein Notaris van vergevorderden leeftijd, in een volkrijk en aangenaam Dorp in Noord-Brabant, wenscht omtrent de waarneming van het Notariaat in zeer aanhemelijke schikkingen te treden met een Candidaat-Notaris. Adres met gefrankeerde Brieven onder Letter A. bij de Boekhandelaars **H. PALIER en ZON** te Hertogenbosch.

Voor het Rijk.

OPENBARE VERPACHTING.

De Ontvanger der Registratie en Domeinen te Helmond, aan ten huize van de Weduwe **EEEDIUS VAN WILL**, aldaar ten overstaan van den Notaris **A. F. VAN BOCHOLT**, op den 2den dende de Helmond, met het satoen van 1845, publice Verpachten: op **Dingsdag den 3den Junij 1845**, des voormiddags ten tien ure, het **Grasgewas** op de Leidsken der Zuid-Willomsvaart, van af de hantien der Provincie Noord-Brabant en Limburg tot en met de verbreding boven de Staat No. 5 onder **Erp**. De Ontvanger voornoemd, **VAN MEURS**.

STOOMJAGT

JAN VAN ARKEL

HERVATTING VAN DIENST.

De Directie maakt bekend dat de dienst tusschen 's Bosch, Gortichem, Dordrecht, Rotterdam en Schiedam op Maandag den 12 Mei 1845 hervat is met het **Nieuw IJzeren Stoomjagt**.

VERTREK UREN - ZOMERDIENST.

Dagelijks, uitgenomen des Zondags Van 's Bosch ten 6 ure, van Schiedam ten 12 1/2 ure Van Rotterdam ten 1 ure. Nadere onderrichtingen bij de Agenten en te 's Hage bij **J. P. KOEYS** op het Spui.

GOUDEN EN ZILVEREN WERKEN.

De ondergeteekende Goud- en Zilverhandelaar te **Bosmeer**, heeft de eer zijnen gebeden te bevestigens te heringevend dat zijn inventar van **Werk-Ornamenten, Servies, Stalen Messen en Vorken met Zilveren telften** is, het dozijn.

Tevens wordt bij denzelve gevraagd een **LEERLING** van de R. C. Godsdienst en fatsoenlijken stand, die delevet adresseer zich met **Francisco**.

J. BOCKMEULEN

E. J. M. RITS, Notaris residerende te Hertogenbosch, als voorz. zijne Principalen in liet Brabandsch Koffijhuis aldaar, bewoond door **L. CORDENS**, op **Woensdag den 28n Mei 1845**, provisioneel, en veertien dagen daarna, mitsdien op **Woensdag den 11n Junij 1845**, sijnmaal, telkens des voormiddags ten negen ure, in het openbaar opveilen en verkoopen.

BINNEN DE STAD SHERIOGENBOSCH.

1e. Een **WINKELHUIS**, gemerkt G. no. 18. V. G. no. 21, met Ert en open Plaatsje, op de Breede Daven, sectie G. no. 20, groot 1 Roede en 12 Ellen.

Dit huis bevat een zeer ruim Voorhuis, Binnenkamer, Kelderkamer en Keuken. Twee Boven-Voorkamers, Boven-Achterkamer en Zolder, voorts Kelder en verdere gemakken.

Mondeling verhuurd, als: het beneedenste gedeelte voor f. 90.00 jaarlijks en de Bovenkamers voor f. 1.25 wekelijks.

2e. Een hecht, sterk en goed doortimmerd **HUIS**, gemerkt H. no. 152, van voeds, gesitueerd op de O. h. p. h. a. t. met Ert, Open Plaats, Tuinje, eene Bergplaats op de Open Plaats, en een Gebouw over het Tuinje, alles aan elkander gelegen in de Vughtstraat, sectie G. no. 786, ter grootte van 1 Roede en 65 Ellen.

In dit huis is gedurende veel jaren door wijlen den heer **L. P. van der Meulen** een zeer groot, goed, en ruim van Hout- en Giennader, met eenen buidende schoone stand op het beste gedeelte der Vughtstraat, hiedt hetzelve tot allen handel de beste gelegenheid aan bevattende hetzelve eene ommeelwerkmanen, Binnenkamer, Kelderkamer, Hangkoper, eene Bovenwooning bestaande in: eene Voorkamer met Keuken, Achterkamer, Disch, Kelderkamer, en Keuken, voorts twee Zolders, Kelder, Pong en 3 derges gemakken. Dit huis is door den heer **Schier** als de Kathers zijn voorzien van Stook- en Slaapplaatsen en doeltreffend ingericht. Door den Kooper in gebruik en verblijft te aanvaarden bij de betaling der Kooppenningen.

ONDER DE GEMEENTE ESCH.

3e. Een **DENNENBOSCH**, ter plaatse genaamd **L'Union's d'ijk**, tegen de Eschen Rieen, sectie B. no. 425, ter grootte van 41 Roeden en 70 Ellen.

4e. Een Perceel **BOUWLAND** aldaar naast den vorigen koop, sectie B. no. 426, ter grootte van 19 Roeden en 10 Ellen.

5e. Een Perceel **WELAND**, aldaar genaamd **de Berg**, sectie B. no. 357, groot omtrent 1 Bundel en 72 Roeden.

6e. Een Perceel **WELAND** aldaar, genaamd **de Ven**, sectie B. no. 355, ter grootte van 30 Roeden en 29 Ellen.

7e. Een perceel **TEEL** en **WELAND** aldaar, genaamd **Brunschot**, Sectie B. no. 354, groot omtrent 25 Roeden en 10 Ellen.

8e. Een perceel **WELAND**, ter plaatse de **Kaljenberg**, genaamd de **Zwemmerij**, sectie B. no. 117, groot 58 Roeden en 80 Ellen.

9e. Twee perceelen **HOEDLAND**, ter plaatse de **Middels**, genaamd de **Poijzerij**, sectie B. Nos. 12 en 16, te zamen groot 31 Roeden en 60 Ellen.

Nadere onderrichting is te bekomen ten Kantore van den Notaris **RITS** voornoemd.

DILIGENT-DIENST

EINDHOVEN en LONDEL
Vice Versa
Wordt gestaakt woensdag den 11 MEI aaustande.

BELANGRIJKE OPENBARE VERKOP

Putten en te Goeieren

De Notarissen **J. GUTBELOV**, residerende te Helmond en **K. F. GIBB**, residerende te

1845, en volgende dag, telkens om 9 ure 's morgens, ten herberge van de Kinderen **VAN DE BRINCK** te **Heythuysen**, op verzoek der **gemeente** te **PERHEUDE**, onder voorbeding conditie, te verkoopen:

1. Een **WATER-GRAANMOLEN**, bestaande in **Rugge** en **Buikweit**, met eene ruime en allerangenaamst gelegen **Woning**, bevattende verscheidene **Beneden** en **Boven Kamers**, **Keukens**, **Bathuis**, **grote Volders**, **Kelders**, **Stallingen**, **Schuur**, **Moestuin**, **Bougaard**, **gelegen te Heythuysen** in sectie D. nos. 492 tot en met 493.

Deze Gebouwen bevinden zich in den bestaande **moestuin**, **moestuin** **opgericht**; en onderzelve gunstige **ligging** **godezinnige** **aanleg** **en** **bedrijf**. **Eenige** **onlangs** **vernieuwend** **en** **met** **ingezette** **WATER-OLIEMOLEN** tegenover den reeds gemelden **Graanmolen** gelegen onder de gemeente **Helens**, bevattende behalve af de noodige gereedschappen **ingezette** **Molen** **Schuur** **houthuis** **het** **af** **eene** **oppervloete** **van** **20** **Roeden** **50** **Ellen** **in** **sectie** **D. no. 95**.

3e. Een **WIND-GRAANMOLEN** gelegen te **Heythuysen** inhoudende twee **Koppelen** **Stieren** **met** **af** **de** **nodige** **gereedschappen** **en** **gerieven** **tot** **eene** **Windmolen** **behoorende** **voorkomende** **in** **sectie** **D. no. 497** **no. 498**.

4e. Een groot en schoon **HUIS** met verscheidene **Kamers**, **studeer** **Binnenplaatsen** **Schuur** **Stallingen**, **Boven** **Zolder** **Bergplaatsen** **eene** **Militerij** **en** **eene** **wel** **ingezette** **Brandery** **welke** **tot** **heden** **steeds** **in** **gebruik** **is** **gebleven** **en** **bevattende** **veenen** **Ruimten** **en** **eenen** **Distillerij** **Ketel** **ieder** **inhoudende** **12** **vaten** **gemaakt** **van** **Stagat** **en** **Wolven** **en** **Schuur** **Gruddakkers** **Baggen** **Belagkruisen** **en** **alle** **andere** **noodige** **gereedschappen** **voorts** **eenen** **Moestuin** **en** **Bougaard** **te** **zamen** **groot** **1** **Bunder** **Roede** **60** **Ellen** **in** **sectie** **D. no. 508** **tot** **en** **met** **509**.

5e. Een **WATER-GRAANMOLEN** gelegen te de gemeente **Basson**, genaamd **Leve** **en** **aan** **molen**, met bijgelegen **Molenaars** **woning** **Moestuin**, te zamen groot **21** **Roeden** **50** **Ellen**.

6e. Ongeveer **27** **Bunders**, **68** **Roeden** **60** **Ellen** **af** **90** **Morgen** **onde** **maat** **BOUWLAND** **WELDE** **en** **HOUTGEWAS**, gelegen onder de gemeente **Helens** **en** **Heythuysen** in twee Perceelen op eenen korten afstand van de **gemeente** **Helens** **en** **Heythuysen**, en in de nabijheid der **gemeente** **Roggel**, alsmede der **gehuchten** **Loven** **en** **Kelpen**, welke plaatsen door de **gemeelde** **Molens** **geriefd** **worden**.

Verdere inlichtingen kan te bekomen worden ten Kantore van voornoemde Notarissen, **GULLON** en **GIBB**.

Beurs van Amsterdam.
Zaterdag 17 Mei, ten vier ure.
W. S. 2 1/2 p. 61. Nieuwe 3 p. 77 1/2. Dit Gemid. 4 p. 100. K. S. 4 p. 100. 1845. 1921.
Osa. 4 p. 100. 1845. 1921. 1921.
Spanje 3 p. 41. Dit Gemid. 3 p. 55. F. 100.
84. Passivo. 2 p. 100. 1845. 1921. 1921.
K. S. Co. 92. 1845. 1921. 1921.

Ter drukkerij van **D. A. A. DE ROOY**.